

ANKARA 9. SULH CEZA MAHKEMESİ

SAYIN HAKİMLİĞİ'NE

BİLİRKİŞİ KURULU RAPORU

30 HAZİRAN 2008

TALİMAT NO : 2008/.....

MAHKEMESİ : Dört Yol Sulh Ceza Mahkemesi

DOSYA NU : 2007/..... E

DAVACI : KH

MÜŞTEKİ : T

SANIKLAR : 1-B

2-E

VEKİLİ : - Av. Halil

SUÇ : Taksirle bir kişinin yaralanmasına neden olmak

SUÇ YERİ : *****Metalürji Endüstri A.Ş. Organize Sanayi Bölgesi-Payas-Dört Yol

SUÇ TARİHİ : 30.07.2005

Dört Yol Sulh Ceza Mahkemesi tarafından Ankara Nöbetçi Asliye Ceza Mahkemesine gönderilen talimatta; sanıklar ve mağdurun kusur durumlarının tespitinin istenilmesi üzerine, Yüce Mahkeme tarafından resen bilirkişi olarak görevlendirilmemiz üzerine işbu rapor tanzim ve takdim edilmiştir.

I-İDDİA VE TALEP:

Dört Yol Cumhuriyet Başsavcılığının 13.04.2007 tarihli iddianamesinde özetle; suç tarihinde şüpheli E 'ın iş güvenliği uzmanı, B'nin ise Formen olduğu, ***** A.Ş'de şüphelilerin gerekli tedbiri

almamaları dolayısıyla müştekinin çalışma esnasında yüksekten düşerek vücudunda kemik kırığı olacak şekilde yaralanmasına neden oldukları,iddia, şüpheli savunmaları, müşteki beyanı, tanık beyanları, keşif zaptı ve bilirkişi raporu, adli rapor, adli sicil, nüfus kaydı ve tüm dosya kapsamından anlaşılmalı; şüphelilerin yargılanmasının yapılarak üzerlerine atılı suçtan dolayı eylemine uyan TCK 89/2-b maddesi uyarınca cezalandırılmalarına karar verilmesinin istendiği dosya kapsamında incelenmiştir.

II-SAVUNMA:

Sanık **B** aşamalarda savunmasında; "yaklaşık 12-13 yıldır ***** Ltd. Şti. işyerinde çalışmakta olduğunu, ***** şirketi adına ***** Haddecilik Metalürji bölümünün montaj işini şirket adına yaptıklarını, formen olarak görevinin ***** Ltd. Şti. adına işçilere iş vermek, işleri ve işçileri takip etmek olduğunu, yaralanan T'nin kendi çalışanları olduğunu, metalürji bölümünde çalışan ***** şirketine ait 60 personelin ve her personelin sigortalı olduğunu, kaza günü 30.07.2005 tarihinde T'in da içinde bulunduğu 5 kişilik boru montaj ekibine hurda holü ile çelikhane arasındaki yangın hattı borularının döşenmesi işine devam edildiğini, bir gün önce ekibin bu işe başladığını sandığını, montaj ekibinin sorumlusu H ye yapacakları çalışmayı anlatıp iş başı yaptırdığını, ekibe sabah vinç temin ettikten sonra oradan ayrıldığını, işleri dolayısıyla Payas'a gittiğini, saat 08.³⁰ - 08.⁴⁰ sıralarında T'in yaklaşık 3-3,5 metre yükseklikte borulara vida takarken yukarıdaki borulardan birinin yere düştüğünü ve kendisinin de bu borunun üstüne sağ tarafına omzunun üstüne düşmüş olduğunu, telefonla metalürji bölümünde şirket işçilerinden T'nin kaza neticesi yaralandığını bildirdiklerini, sevk kâğıdı alarak İskenderun'a gitmesini söylediklerini, kazayı haber alınca hemen olay yerine gittiğini, kulağının yanında, ağzında kanların olduğunu, bilincinin yerinde olduğunu, işçilerin çalışırken tüm tedbirleri aldıklarını, T'in da çalıştığı esnada tüm tedbirleri alarak çalıştığını, ancak havanın yağışlı ve çalışılan alanın açık alan olmasından dolayı bu kazanın meydana geldiğini, olayın tamamen bir kazadan ibaret olduğunu, normalde vinçle yerleştirilen 6 metre uzunluğundaki borunun spot denilen 2 adet tutma noktasının üstünde sabit durduğunu, ancak sonradan vincin kaldırıp askıda tuttuğu diğer boruyla uçlarını birleştirmek isterken çekme, itme, sarsma sırasında düşmüş olabileceğini, şirkette bir formenin daha olduğunu, onunla birlikte uyarı ve kontrolleri yaptıklarını, *****'dan teknik emniyetle ilgili konularda iş güvenliği uzmanı Erdal beyin zaman zaman uyarı ve kontrollerde bulunduğunu, özellikle yüksekte yapılan çalışmalar sırasında bunu yaptığını, teknik emniyet dışındaki konulara karışmadığını, emniyet kemeri, baret, iş ayakkabısı v.b kişisel koruyucuları ***** olarak aldıklarını, yerine göre yüksekte çalışma yapılacağı zaman işçilerin ambardan aldıklarını ve işi bitince geri iade ettiklerini, ilk sabah uğradığında kemerlerinin olmadığını, kaza sırasında tekrar geldiğinde Erhan adlı işçide emniyet kemerinin olduğunu sandığını, diğerlerinde bulunmadığını, kazanın tam olarak nasıl meydana geldiğini bilmediğini, görmediğini, ancak anlatıldığı kadarı ile kendisinin yerden yaklaşık 3 metre yukarıda yangın borusu montajı yaparken emniyet kemerini sabitlenen boruya bağlayıp montajını yapacağı diğer borunun düşmesi sonucu kendisinin de dengesini kaybedince emniyet kemeri sabit borunun ucundan kayıp kendinden önce yere düşen borunun üstüne düşmek suretiyle göğsünden yaralandığını öğrendiğini, üzerinde zaten bareti, emniyet kemeri ve çelik burunlu ayakkabısının olduğunu, firmalarının iş güvenliği elemanının olduğunu ve hem eğitimlerin verildiğini, hem de iş yeri çalışmalarını denetlediklerini, olayın T'in kendi davranışı ile kaynaklandığını, gerekli tedbirleri aldığını, kendilerine her türlü talimatı verdiğini, emniyet kemerini daha sağlam bir noktaya bağlaması gerekirken bunu yapmayarak kazaya kendisinin sebebiyet verdiğini, zaten kendisi montajını yapmaya çalıştığı borunun tekrar tutabilirim düşüncesi ile uzandığında kemerinin buradan kaymış olduğunu, firmalarının ve kendi sorumluluğunun olmadığını, suçsuz olduğunu" savunmuştur.

Sanık **E** aşamalarda savunmasında; "20.12.2004 tarihinden beri *****Haddecilikte Metalürji bölümünde mühendis ve teknik sorumlu kişi olarak görev yaptığını, iş güvenliği uzmanı olarak çalıştığını, B sınıfı sertifikasının olduğunu, Ç***** Ltd. Şirketine bu işyerinin beton ve elektrik işlerinin bir kısmı dışında kalan diğer bütün çatı montajı, makine dizaynı, çelik konstrüksiyon parça imalatları ve montajı, her türlü boru tesisatlarının montajı işlerini yapmak üzere ihale usulü ile verildiğini, bu işlerin yapılmasında projenin taraflarınca *****'ya verildiğini, kullanılacak her türlü malzeme, iş makinaları, kesme makinaları, vinçler, oksijen ve kaynak takımları, nakliye

araçlarının kendilerinin olduğunu, iş güvenliği uzmanı olarak sözleşme şartlarına uyulup uyulmadığının takibini yaptığını, ana sözleşmeye ek teknik emniyet sözleşmesine uyulup uyulmadığının kontrolünü yaptığını, metalürji bölümünün boru montaj işinin ***** şirketine verildiğini, bu işi Ç***** şirketi elemanlarının yaptığını, 30.07.2005 günü saat 09.00 sıralarında kendisinin 00000000 bulunduğunu, ***** şirketinin Nursan boru montaj işini alırken yapmış olduğu sözleşmede emniyet kurallarına dair ek sözleşmesi bulunduğunu, olayın tamamen ***** şirketinin sorumluluğu altında bulunduğunu, mağdur T'nin, ***** şirketi elemanı olduğunu, ***** şirketinde işçi olarak çalışan bir şahsın platformdan düşerek yaralandığını sonradan öğrendiğini, kazadan sonra olay yerine geldiğini, yangın hattı boru montajının yapıldığı hurda hazırlama sahasında yaralının boru hattı montaj işlemleri sırasında yere düşerek yaralandığını gördüğünü, T'nin yerde yaralı vaziyette olduğunu, daha sonra da hastaneye götürüldüğünü, nasıl düştüğünü kazanın neden kaynaklandığını bilemediğini, fakat belinde emniyet kemerinin, baretinin ve çelik burunlu ayakkabısının üzerinde olduğunu hatırladığını, daha fazla detayı hatırlamadığını, kendi firmalarının iş güvenliği bölümü ve elemanlarının olduğunu, ancak ihaleyi alan işle ilgili olarak firmanın kendi iş güvenliği sorumlusunun olduğunu ve iş güvenliği ile ilgili işlemlerin firmanın kendisine ait olduğunu, kazanın oluşumunda kusurlarının bulunmadığını, kazanın yaralanan ile kendi firmasının işleyişinden kaynaklanmış olabileceğini, suçsuz olduğunu, çalışanların tamamına gerekli eğitimi verdiklerini, ayrıca gerekli güvenlik malzemelerini de tahsis ettiklerini, iş güvenliği hususunda düzenli olarak denetimleri ve kontrolleri yaptıklarını, müşterinin olayın meydana geldiği gün iki demir boruyu bir birine kaynatmak için çok kısa süreli bir işlemi olduğunu, kısa sürecek diye platform kurmadan ve emniyet kemerini de sağlama almadan çalışırken kazanın meydana geldiğini, eksikliklerin tamamen kendi ihmalinden kaynaklı olduğunu, olay sırasında orada olmadığını, bu nedenle kazanın oluşumunda kusurunun olmadığını düşündüğünü, ayrıca şirketin bütün tedavi masraflarını ve giderlerini karşıladığını, tekrar işe aldığını, ancak kendi isteği ile bir süre sonra işten ayrıldığını, ayrılırken her hangi bir şikayet vs olmadığını, çalışan işçilerin tüm emniyet tedbirlerine uyduklarını, tedbirleri alarak çalışmalarına devam ettiklerini, işçinin yaptığı işin asli işi olduğunu, olayın kaza anında havanın yağışlı olmasından ve açık alanda çalıştıklarından dolayı kazanın meydana geldiğini, olayın bir kazadan ibaret olduğunu, kaza yapan kişinin sigorta giriş bildirgesi, ağır ve tehlikeli işlerde çalışabilir raporunun kayıtlarında bulunduğunu" savunmuştur.

III-DOSYA KAPSAMINDAKİ KANITLARIN İNCELENMESİ:

- v. **Olay Yeri Görgü ve Tespit Tutanağı:** 30.07.2005 günlü tutanakta; yüksekten düşen T olayının ***** Metalürji *****'da meydana geldiği, haddehane girişine göre solda bulunan ve fabrikanın koruma sac duvarında ve iç kısmında bulunan yıkama borusunun monte edildiği yerde merdivenin dayalı olduğu, tahminen yerden yüksekliği beş metre kadar olan demir borunun sağ tarafının monte edilmiş, sol tarafının monte edilmemiş olduğu görülmüş, şahsın düşmüş olduğu iddia edilen ve merdivenin bulunduğu yer ve çevresinde herhangi bir kan izi ve lekenin olmadığı ve merdivenin sac duvarda dayalı olduğu belirtilmiştir.
- v. **Kesin Adli Rapor:** 24.12.2007 gün ve 9194/K.D-2007 sayılı Başkent Üniversitesi Adana Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürlüğünden verilen raporda; T'ya ortopedi bölümünde; sol skapula kırığı, göğüs cerrahisi bölümünde; yüksekten düşme+sağ multipl kot fraktürü+sağ hemopnömotoraks, plastik cerrahi bölümünde; sağ parasymphyseal-solsubkondiler mandibula fraktürü tanılarının konulduğu belirtilmiştir.
- v. **İş Müfettişi Tarafından Tanzim Edilen Rapordaki Kusur Durumu:** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişliği tarafından hazırlanan raporda; kazanın meydana gelmesi ile ilgili olarak, işveren "*****A.Ş ve taşeronu ***** Çelik İmalat Montaj San ve Tic. Ltd. Şti'nin % 80 (yüzdeseksen) oranında müteselsilen kusurlu olduğu, kazazede T'nin % 20 (yüzdeyirmi) oranında kusurlu olduğu, ancak kusurunun bağışlanamaz olmadığı, olayda başkaca bir şahsın ve üçüncü kişilerin kasıt ve kusurunun bulunmadığı belirtilmiştir.

- v. **Bilirkişi Raporundaki Kusur Durumu:** Dörtyol Sulh Ceza Mahkemesince yapılan 02.03.2007 günlü keşif sonucu tanzim edilen 09.03.2007 tarihinde kayda geçen bilirkişi raporunda,***** A.Ş. yetkilisi olan ve aynı zamanda işyerinde iş güvenliği uzmanı olarak görev yapan Erdal Yile alt işveren ***** Ltd. Şti.'de formen olarak görev yapan Bestami Bölükbaşı'nın asli kusurlarının, dikkatsiz ve tedbirsiz çalışması sonucu kaza geçirmesi nedeni ile de kazazede T'nin tali kusurunun bulunduğu belirtilmiştir.
- v. **Teknik Emniyet Şartnamesi:** 01.07.2005 yürürlük tarihli ***** Metalürji Endüstrisi A.Ş. ile ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketi arasında her türlü nakliye, inşaat, imalat, montaj, boya ve temizlik işlerine ait teknik emniyet şartnamesinin, işlerin yapımı sırasında uyulması gerekli teknik emniyet kurallarını kapsadığı ve taşeron firma olan ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketi tarafından kabul edilerek imzalandığı belirlenmiştir.
- v. **Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait Sağlık Raporu:** 02.03.2005 tarih ve 1052 sayılı İskenderunSağlık Ocağından alınan ve T 'ya ait "Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait Sağlık Raporu"unda; TA: 14/9 olduğu, raporda işaret edilen arızaların tedavi edilmesi şartıyla işyerinde çalışmaya bedenen elverişlidir" denilmektedir.
- v. **Taşeron Sözleşmesi:** 15.07.2005 tarihinde ***** Metalürji Endüstrisi A.Ş. ile ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketi arasında 14 (ondört) madde ve 7 (yedi) sayfadan oluşan taşeron sözleşmesinin 9. maddesinde;taşeron çalışmaları sırasında kazalara karşı her türlü tedbiri almakla yükümlü olduğu, olabilecek iş kazalarından ve bu kazaların neden olacağı can ve mal kaybından ve üçüncü kişilere yapılacak her türlü tazminat ödemeleri ve zararlarının doğrudan doğruya taşeronun sorumlu olacağı, yürürlükte bulunan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü hükümlerine uyacağına dair hükümlerin ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketi tarafından imza altına alındığı belirlenmiştir.
- v. **Müşteki Anlatımları:** T aşamalarındaki anlatımlarında özetle; "05.03.2005 tarihinde *****şirketinde montaj işçisi olarak çalışmaya başladığını, montaj işçisi olarak görevinin metal boruların punto işlerinin yapılması ve yerlerinden kaldırılması olduğunu, yerine yerleştirildikten sonra kaynakçıların boruların kaynak işlerini yaptıklarını, kendilerinin sadece punto ve boruları yerine koyma işlerini yaptıklarını, olay günü havanın yağmurlu olduğunu, ***** A.Ş'nin yetkili kişilerinin bu işe baktıklarını, burada montaj işi var çıkın yapın dediklerini, havanın yağmurlu olduğunu ve bu şekilde montaj işinin olamayacağını, sakıncalı olacağını söylediğini, ancak ismini bilmediği o günkü yetkili olan kişinin bu iş olacak demesi üzerine kendisinin Fatih S ve Erhan G ile birlikte montaj yapmak üzere çıktıklarını, bu sırada hava vincinin de çalışma yerine yakın olan holde çalıştığını ve etrafı sarstığını, ancak montaj işlemlerini yaparken gerekli güvenlik tedbirlerini sağlamak için emniyet kemeri, kaymaz ayakkabı verilmediğini, 30.07.2005 tarihinde sabah saat 08.⁰⁰'de şantiyede işbaşı yaptığını, saat 08.³⁰ sıralarında merdiveni dayayarak dökümhane bölümüne boru döşediğini, ark ocağı ve hurda holü arasındaki bölümde daha önceden yerde ek kaldırdıklarını, 12 metre uzunluğundaki borudan bir tanesini koyduklarını, diğer boruyu vinçle kaldırdıklarını, aşık diye isimlendirilen duvardaki U demirlerinden 4.'sünün üstüne çıktığını, eliyle kaldırılan boru ile sonrakinin arasına civata taktığını, bu sırada ilk koydukları borunun yerinden kaydığını ve sağ omzuna çarptığını, bu sırada tutunamayarak zemine yaklaşık 4.20 cm yükseklikten düştüğünü, düştüğü yerde bulunan 200'lük metal borunun üstüne sağ yan tarafına düştüğünü, havanın o gün yağmurlu olduğunu, kaza yapılan bölümün üstünün açık olduğunu, yağmurun direkt olarak üstlerine yağdığını, üzerinde kendi

ayakkabısı ve elbisesi olduğunu, montaj yaparken kontrol mühendisinin olmadığını, başlarında formen Bestami B 'nin bulunduğunu ve bütün işçilerden sorumlu olduğunu, işleri onun verdiğini ve kontrol ettiğini, borunun iki ucunun da boşta olduğunu, borunun spot denilen köşebendin üzerinde olduğunu, bir ucuna boru bağlantısının devam edileceğini, diğer ucuna civata taktığını, borunun tavan vinçlerinin hareketinden veya yağmurdan dolayı kaydığını sandığını, boruların en az 400-500 kg. ağırlığında olduğunu, geçirdiği iş kazasının fabrikanın gerekli güvenlik tedbirleri almadığından kaynaklandığını, çalıştığı bölümün çok riskli bir bölüm olduğunu, kendisine kaymaz iş ayakkabısı, iş elbisesi ve emniyet kemeri vermediklerini, yapmış olduğu iş için de eğitim vermediklerini, fabrikanın sağlık giderlerini karşılamadığını, yapmış olduğu işle ilgili eğitim aldığına dair imza atmasını istediklerini, kendisinin imzalamadığını, kazadan sonra kaburgalarının kırıldığını, çenesinde de platin olduğunu, kafasının kırıldığını, kazanın kesinlikle fabrikanın yeterli eğitimi vermediği ve sağlıklı bir iş yapabilmeleri için gerekli güvenlik donanımını sağlamadığından kaynaklandığını, fabrika yetkililerinden davacı ve şikayetçi olduğunu" beyan etmiştir.

v. **Aşamalardaki Tanık Anlatımları:**

Tanık Fatih ; "***** Haddecilikte ***** şirketinde sigortalı işçi olarak çalıştığını, 30.07.2005 günü saat 09.00 sıralarında işyerinde olduğunu, birlikte çalıştığı T ile yerden 3 metre yükseklikte kurulu bulunan platformun üzerinde boru montajı yaptıklarını, bu sırada tuttıkları borunun kayarak üzerlerine geldiğini, borunun ağırlığı üzerlerine çökünce kendisinin platformun yanında bulunan demir parçasına tutunduğunu, T 'in da aynı demir parçasından tutunmasına rağmen tutundukları demir parçasının ıslak olmasından dolayı elinin kayması sonucu dengesini kaybederek tutmuş olduğu boru ile birlikte 3 metre yükseklikten aşağıya düştüğünü, bunun üzerine çevreden gelen diğer işçilerle birlikte T yi alarak hastaneye götürdüklerini, olay günü havanın yağışlı olduğunu, emniyet kemersiz ve eldivensiz olduklarını, olayın tamamen bir kaza olduğunu" beyan etmiştir.

Tanık Serat ; "Ç***** Ltd. Şti'nde mali müşavir ve işveren vekili olarak 1988 yılından beri çalıştığını, ***** A.Ş'den 15.09.2004 tarihinde izabe bölümünün çelik konstrüksiyon imalat ve montaj işlerini aldıklarını, 20.07.2005'de teslim edildiğini, haddehane bölümünün çelik konstrüksiyon imalat ve montaj işlerine devam etmekte olduklarını, bitirilip *****'a teslim edilen izabe bölümünde üretim işlerinin ***** tarafından yürütülmekte olduğunu, çelik konstrüksiyon imalat ve montaj işlerini ***** tarafından verilen projelere uygun olarak taahhüt edilen süre içerisinde, tüm işçilik hizmetleri, elektrot, spiral taşı, kaynak aparatları v.b sarf malzemeleri, işçilerin temini, iş dağıtımı, kontrolü, çalışmaları sırasında kullandıkları emniyet kemeri, baret, iş elbisesi v.b koruyucuları kendilerinin temin ettiklerini, montaj ve imalatta kullanılacak boru, çelik mamullerin ***** tarafından temin edildiğini, işyerinde çalışmakta olan işçilere her alanda (idari, teknik, emniyet) *****'nın elemanları veya idarecilerinin müdahale yetkisinin olduğunu, örneğin teknik anlamda işinde yetersiz veya kurallara uymadığı ***** elemanlarınca tespit edilen işçi veya işçileri çalıştıramadıklarını böyle bir gerekçe ile işçinin işine son verilmesini *****'ın isteyebileceğini, kendilerinin buna uymak zorunda olduklarını, kazazede T 'nin ağır ve tehlikeli işlerde çalışabileceğine dair sağlık raporunun olduğunu" beyan etmiştir.

Tanık !!!!!!!!!; "mağdur ile birlikte ***** şirketinde işçi olarak çalıştığını, olay tarihinde ***** Metalürjide hurda holüne boru döşediklerini, iş veren ve iş güvenliği uzmanı tarafından işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm tedbirlerin alınmış olduğunu, her sabah gerekli kontrollerin yapıldığını, ayrıca emniyet kemeri, baret gibi malzemelerin bulunduğunu, mağdurun çalışırken emniyet kemerini sabit olmayan bir boruya bağladığı için elinde boru olduğu halde yaklaşık 1,5-2 metre kadar yüksekte aşağıya düştüğünü ve yaralandığını" beyan etmiştir.

IV-KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KUSUR ORANLARININ BELİRLENMESİ:

Müşteki T 'nın yaralanması ile sonuçlanan olay, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 11/A maddesine göre bir iş kazasıdır.

- v. İşverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler. İşverenler, işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemek, işçileri karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli önlemler, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundadırlar **(10.06.2003 gün ve 25134 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanununun 77. maddesi).**
- v. Her işveren, işyerinde işçilerinin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için bu Tüzükte belirtilen koşulları yerine getirmek, araçları noksansız bulundurmak, gerekli olanı yapmakla yükümlüdür. İşçiler de bu yoldaki usuller ve koşullara uymak zorundadırlar. İşveren, işçilere yapmakta oldukları işlerinde uymaları gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini öğretmek ve iş değiştirecek işçilere yenisinin gerektiği bilgileri vermek zorundadır. İşverenin, işyerinde, teknik ilerlemelerin getirdiği daha uygun sağlık koşullarını sağlaması; kullanılan makinelerle alet ve edevattan herhangi bir şekilde tehlike gösterenleri veya hammaddelerden zehirli veya zararlı olanları, yapılan işin özelliğine ve tekniğin gereklerine göre bu tehlike ve zararları azaltan alet ve edevatla değiştirerek iş kazalarını önlemek üzere işyerinde alması ve bulundurulması gerekli önlem ve araçları ve alınacak diğer iş güvenliği tedbirlerini devamlı surette izlemesi esastır **(11.01.1974 gün ve 14765 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren İşçi Sağlığı ve İş güvenliği Tüzüğü'nün 2,3 ve 4.maddesi).**
- v. Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre, işverenler, çalışanları, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek, onların karşı karşıya buldukları mesleki riskler ve bunlarla ilgili alınması gerekli tedbirler konusunda işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitim programlarını hazırlamak, eğitimlerin düzenlenmesini, çalışanların bu programlara katılmasını sağlamak ve verilecek eğitim için uygun yer, araç ve gereç temin etmekle yükümlüdürler. İşyerlerinde düzenlenen eğitimler belgelendirilir ve bu belgeler çalışanların özlük dosyalarında saklanır. Eğitim sonrası düzenlenecek belgede, eğitime katılan kişinin adı, soyadı, görev unvanı, eğitimin konusu, süresi, eğitimi verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve eğitimin tarihi yer alır **(Madde:4,10,17).**
- v. Yapı işlerinde kullanılan iskeleler, platformlar, geçitler, korkuluklar, merdiven parmaklıkları, güvenlik halatları ve güvenlik fileleri, zincirler, kablolar ve diğer koruma tedbirlerine ait araç ve gereçler ve işçilere verilen güvenlik kemerleri ile diğer malzeme ve araçlar; yapılan işe uygun ve işçileri her çeşit tehlikeden korumaya yeterli olacak ve kullanılan tesisat, tertibat, malzeme veya araçlar, kaldırılabilecekleri yüke dayanacak nitelik ve sağlamlıkta bulunacak; alet, parça, malzeme gibi cisimlerin düşmesi muhtemel yerlerde çalışacak işçilere koruma başlığı verilecektir **(Yapı İşlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 7. maddesi).** Tüzüğü'nün 8. maddesine göre, yapı alanı içindeki tehlikeli kısımlar, açıkça sınırlandırılacak ve buralara görünür şekilde yazılmış uyarı levhaları konulacak ve geceleri kırmızı ışıklarla aydınlatılacaktır. Tüzüğü'nün 13. maddesine göre, yüksekliği tabandan itibaren 3 metreden daha fazla olan ve düşme veya kayma tehlikesi bulunan yerlerde çalışanlarla, kiremit döşeyicilerine güvenlik kemerleri verilecek ve işçiler de verilen bu kemerleri kullanacaklardır.

- v. Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur (**4857 Sayılı İş Kanunu ve Sorumlulukların 2. maddesi**).
- v. Yüce Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında ve doktrinde de belirtildiği gibi, işveren, işyerinde geniş anlamda doğmuş ve doğabilecek tüm tehlikeleri önlemek zorundadır(**Y.10.HD.31.10.1978 gün ve 2077/7689 sayılı kararı**), işveren, günümüz bilim ve teknolojisinin öngördüğü önlemleri dahi almakla yükümlüdür, çalışan kimsenin iş güvenliği işçinin kendi dikkatine bırakılamaz (**Y.10.HD.17.04.1984 gün ve 2029/2140 sayılı kararı**), işçiler çalışırken taksirli eylemlerden kaçınarak iş sağlığı ve güvenliği hakkındaki usul ve koşullara uymakla yükümlüdürler (**Y.9.HD.16.11.1991 gün ve 13260/14880 sayılı kararı**).
- v. Dava konusu olay, asıl işveren ***** Metalürji Endüstrisi A.Ş'ne ait fabrikada hurda holü ile çelikhane arasındaki yangın hattı borularının döşenmesi işinin yapımı sırasında meydana gelmiştir. Söz konusu işin yapımını üstlenen taşeron (alt işveren) firma ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketidir.
- v. Sanıklardan B , ***** Ltd. Şti'de formen olarak çalışmakta ve bütün işçilerden, işlerden ve yapılan işlerin kontrolünden sorumludur. Diğer sanık E ise ***** A.Ş'de metalürji bölümünde mühendis, teknik sorumlu ve iş güvenliği uzmanı olarak görev yapmakta ve taşeron ***** Ltd. Şti'nin sorumluluğunda olan işlerde iş güvenliği uzmanı olarak sözleşme şartlarına uyulup uyulmadığının takibini yapmak, ana sözleşmeye ek teknik emniyet sözleşmesine uyulup uyulmadığının kontrolünü yapmakla sorumludur. Müşteki ***** , ***** Ltd. Şti'de montaj işçisi olarak çalışmakta ve metal boruların punto işlerinin yapılması ve yerlerinden kaldırılması işi ile görevlidir.
- v. Dava konusu olay, hurda holü ile çelikhane arasındaki yangın hattı borularının döşenmesi işlemlerinin yapılacağı bölümde işçilerin güven ve emniyetle çalışabilecekleri herhangi bir iskele ve platform bulunmaksızın sadece duvara merdiven dayayarak, yaklaşık yerden 3-4 m. yukarıya çıkmak ve beraberinde duvarda bulunan "U" demirlere basmak suretiyle, vinçle kaldırılan 12 m. uzunluğundaki metal boruların montajının yapılması esnasında, düşmeyi önleyici güvenlik önlemlerinin de alınmaması ve önceden konulan borunun her hangi bir sebeple ani olarak kayarak müşteki *****'nın sağ omzuna çarpması ve sonucunda da dengesini kaybetmesiyle aşağıya düşmesi ve yaralanmasıyla sonuçlanmıştır.
- v. Yapılan sözleşme gereği; asıl işveren ***** Metalürji Endüstrisi A.Ş yetkililerinin taşeron (alt işveren) ***** Çelik İmalat Montaj Sanayi Ticaret Limitet Şirketi sorumluluğundaki işyerinde çalışmakta olan işçilere her alanda (idari, teknik, emniyet) kontrol etme, uyarma, işi bıraktırma, talimat verme ve yönlendirme yetkileri bulunmaktadır.

- v. Sanık B, boru montajının yapıldığı sahada işçilerin iskele ve platform kurulmaksızın merdivenle yukarıya çıkılması ve duvardaki "U" demirlerin üstüne çıkarak emniyetsiz ve güvenliksiz olarak çalışmalarına müsaade etmesi, işçileri eğitmemesi, yüksekte çalışan işçilere koruyucu malzeme vermemesi, denetim ve gözetim görevlerini objektif olarak yerine getirmemesi nedeniyle olayın meydana gelmesine sebep olduğundan dolayı kusurludur.
- v. Sanık E, taşeron ***** Ltd. Şti'nin sorumluluğunda olan işlerde iş güvenliği uzmanı olarak sözleşme şartlarına uyulup uyulmadığının takibini yapmak, ana sözleşmeye ek teknik emniyet sözleşmesine uyulup uyulmadığının kontrolünü yapmak görevlerini yerine getirmemesi yanı sıra taşeron ***** Ltd. Şti. sorumluluğundaki işyerinde çalışmakta olan işçileri kontrol etme, uyarma, işi bıraktırma, talimat verme ve yönlendirme yetkilerini kullanmaması nedeniyle olayın meydana gelmesine sebep olduğundan dolayı kusurludur.
- v. Müşteki T, yaptığı işle ilgili olarak gerekli can emniyeti ve güvenliğini sağlamaması, dikkatsiz ve tedbirsiz hareket etmesi, bu sebeple dengesini kaybederek yüksekten düşmesi sonucu yaralanmasına neden olduğu olayda kusurludur.

V-SONUÇ VE KANAAT: Değerlendirme bölümünde arz edilen nedenlerden ötürü;

1- Sanık B 'nin 1. derecede **ASLİ KUSURLU** olduğu,

2- Sanık E 'in 1. derecede **ASLİ KUSURLU** olduğu,

3-Müşteki T nın 2. derecede **TALİ KUSURLU** olduğu,

Sonuç ve kanaatiyle tanzim olunan raporu Yüce Mahkemenin takdirlerine saygıyla arz ederiz.

BİLİRKİŞİ KURULU

KESKİN

Bülent ARAS

**Makina Mühendisi
Mühendisi**

İTÜ-1991/36391

Adnan Selçuk ERGİNÖZ

Makina Mühendisi

F.Ü. 1986/27093

Nurullah

İnşaat